

CHURCHILL DOSPEL V KANADO

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je včeraj došel v Quebec in bo imel celo vrsto konferenc z zavezniki visokim vojaškim poveljs tvom. — Takoj po svojem prihodu v Kanado je imel Churchill konferenco s kanadskim ministrskim predsednikom W. L. Mackenzie King-om, pozneje pa bo imel konference s predsednikom Rooseveltom ter amer. in angl. šefi generalnih štabov.

Churchill je s seboj pripeljal najvišje vojaške in civilne osebnosti, kot so minister za vojaški prevoz lord Leathers, šefi generalnih štabov in drugi. Z njim sta tudi njegova žena in hči.

Quebec je staro mesto sredi francoske Kanade in ima mnogo kolonialnih stavb in gradov. Ulice so ozke in vijugaste in prebivalci živijo po starih običajih.

Predsednik Roosevelt se je šel pred dvema dnevi v vrtil na poletje v Kanadi, kjer je v Huronskem jezeru lovil ribe. Sedanji sestanek med Rooseveltom in Churchillom bo že šesti in diplomati pravijo, da je sestanek zaradi naglega razvoja dogodkov na ruski fronti in v Rusiji tudi potreben.

Kje in kdaj se bosta sestala predsednik Roosevelt in minister Churchill, seveda iz znanih vzrokov ni bilo naznanjeno.

V Quebec je došlo mnogo časnikaških poročevalcev, med katerimi je tudi zastopnik sovjetske časnikarske agencije Tass.

Churchill se je nastanil v polletni palači gubernorja lorda Athlona v okviru stare trdnjave, od koder je krassen razgled na mogočno reko sv. Lovrenca.

Razgovor, oziroma konferenca med predsednikom Rooseveltom in Churchillom bo čisto ameriško-angelska. Na časnikaški konferenci je predsednik Roosevelt potrdil, da bo imel več konferenc s Churchillom. To bo sedaj že šesti sestanek med obema zavezniki-ma voditeljema. Najprej sta se sestala poleti leta 1941 nekje na Atlantiku ter sta 10. avgusta sestavila in podpisala Atlantsko izjavo.

Na vprašanje nekega časnika, ako bo na konferenci zastopana tudi Rusija, je predsednik rekel, da kakor bi rad videl, da bi bila Rusija zastopana, se to ne bo zgodilo in bo konferenca čisto ameriško-angelska.

Načeljuje tujejezični časniški skupini N. W. F.

Nathan H. Seidman, predsednik Inter-Racial Press of America, je bil imenovan za predsednika Foreign Language Press Division N. Y. Committee of the National War Fund.

Nova jugoslovanska vlada

Ker se srbski in hrvaški ministri v jugoslovanski vladi nikakor niso mogli sporazumeti glede vsebine vladne izjave o povojni politiki in ustroju države, je vlada odstopila, ki jo je Miloš Trifunović sestavil pred šestimi tedni.

Kmalu nato je sestavil novo vlado dr. Božidar Purić, ki bo obenem tudi vnanji minister ter poslušajoči vojni minister, general Draža Mihajlović pa tudi v novi vladi še vedno ostane minister, vojne, mornarice in zračne sile.

Ministrski predsednik Purić je odličen srbski diplomat in je zet pokojnega ministrskega predsednika Nikole Pašića.

Trifunovićeva vlada je priporočala, da se jugoslovanska vlada preseli v Kairo v Egipt, češ, da bi bil to bolj primeren sedež za vlado zaradi političnih dogodkov v Italiji. Hrvatski ministri so pričakovali, da bodo njihovi srbski tovariši sprejeli hrvaški dodatek k vladni izjavi, ki naj bi bila podlaga za bodoče sodelovanje med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Srbski ministri, ki imajo v kabinetu večino pa teh dodatkov niso hoteli sprejeti ter so želeli čimprej odpotovati v Kairo.

Poleg Purića so še naslednji ministri: Dr. Srgo Mirošević — prosveta, javna dela in pravosodje; Vlada Milčević — notranje zadeve, pošta in brzojav; Svetoza Rašić — poljedelstvo, zalaganje, živčev in šole; Dr. Milan Martinović — finance, trgovina in industrija; Ivan Kern — promet, gozdovi in rudarstvo.

Predsednik Roosevelt je bil na počitnicah v Kanadi

Washington, 10. avg. — Predsednik F. D. Roosevelt je danes spet pri svoji pisalni mizi in se počuti spočitnega in svežega, ker se je ravnokar vrnil iz desetdnevnih počitnic, katere je prebil pri jezeru Huron, v provinci Ontario, v Kanadi. Predsednik je tekom svojih kratkih počitnic ribaril, kar je njegov priljubljen sport. Ko se je vrnil v Belo hišo, je imel nemudoma konference s Cordellom Hullom, ter z načelnikom armadnega štaba, G. C. Marshallom. Sprejel je tudi takoj lorda Halifaxa.

S predsednikom je šlo na počitnice šest spremljevalcev, ki so bili: njegov osebni zdravnik, nekaj admiralov in en general ter James F. Brynes in Harry Hopkins. Predsednik je ujel kakih dvajset rib.

Purani za armado

Armadne oblasti so naznanile, da tekom meseca avgusta in septembra ne bo puranov za civilno prebivalstvo, ker bo vse pokupila armada in mornarica, da bodo tako imeli ameriški fantje v uniformi dovolj puranov za kosilo Zahvalnega dne.

Bojne fronte

RUSI PRITISKAJO NA HARKOV

Rdeča armada je včeraj vdrla v severovzhodno Ukrajino in je dospela 14 milj do Sumija, je stisnila obroč okoli Harkova, od koder je oddaljena samo še 12 milj in je zavzela neko železniško mesto 45 milj vzhodno od Brianska.

Rusi so včeraj napredovali na celi 300 milj dolgi fronti. V prodiranju proti Harkovu so osvobodili 70 obljubljenih krajev, 30 krajev pa v prodiranju proti Briansku ob glavni železnici, ki prihaja iz Orela.

Nek ruski oddelek, ki pritišča proti Sumiju, je napredoval 14 milj. Ubilih je bilo okoli 1500 Nemcev in Rusi so zaplenili 42 topov, 300 voz in veliko množico drugega vojnega materiala. Na neki železniški postaji so zajeli 250 popolnoma naloženih truckov.

VRUČI BOJI NA SICILIJU

Amerikanci na Siciliji so prišli do nekega kraja, ki je oddaljen od Randazzo prelaza samo še dve milj, Angleška osma armada, ki prihaja okoli Etna, pritiska proti nekemu drugemu prelazu v smeri proti Randazzo.

Nemci in Italijani razstreljujejo cele pečine ob severni in vzhodni obali Sicilije, da bi zaprli pot ameriški in angleški armadi proti Messini. — Toda zavezniki obstreljujejo sovravnika na suhem, z morja in iz zraka.

Stalin se je vrnil s fronte

London, 9. avg. — Iz ponavadi zanesljivih virov tukaj je prišla vest, da se je premier Stalin nepričakovano in nenadno vrnil s fronte v Moskvo.

Ko je Stalin odhajal na fronto, je bilo rečeno, da bo ostal z rdečo armado okrog 6 tednov. Iz tega razloga je vest, ki je dosegla London, zelo iznenadila tukajšnje kroge in povzročila razna ugibanja.

Vse izgleda, da je hotel biti Stalin pričujoč pri zavzetju Belgoroda in Orela, ter je hotel videti pobod rdečih armad proti Bryansku in Harkovu — njegova nenadna vrnitev pa daje misliti, da se znabiti reskuje sestanek med Rooseveltom, Churchillom in Stalinom.

Medtem se je zvedelo, da je Stalinove povrnitve s fronte nestrpno pričakoval admiral Standley, ameriški poslanik, ki menda hoče izposlovati od sovjetske vlade dovoljenje za preselitev onih Poljakov, ki se sedaj nahajajo v Rusiji, a prihajajo iz krajev izven zapadne Ukrajine in zapadne Bele Ru-

BIDDLE PRAVI, NAJ SE USTAVI PRISILJEVANJE ČRNCV V MESTA

Washington, 9. avg. — Zvezni generalni pravdnik Biddle, ki je precej vznemirljen vsled nedavnih plemenskih izgrediv v Detroitu in potem v New Yorku, ter tudi drugod, je priporočil Belu hiši, naj bi vlada poskrbela, da bi se zamorsko prebivalstvo ne selilo v mesta v prevelikem številu.

V industrijskih vojnih centrih je po pravdnikovem mnenju natrpanih preveč črncev in zato je svetoval drastično akcijo posebno za Detroit, kjer so izbruhili 22. junija hudi plemenski izgrediv in nemiri.

Njegovo tozadevno priporočilo temelji na podatkih in doseganju agentov od justičnega departamenta, kateri ima poseben oddelek za civilne svoboščine. Po daljšem proučevanju so ti agentje prišli do zaključka, da je v vojnih industrijskih središčih mnogo preveč črncev, kar daje povod za nemire. Ljudje, ki so utrjeni od dela, se radi ob nedeljah malo razvedrijo, tako beli kot črni, a ker je obojih v industrijskih centrih veliko, so, naravno, povsod drug drugemu v napotje. To povzroči zabavljanje in nejevoljo in iz tega se končno izcimijo izgredivi. V Detroitu so nastali nemiri baš na nedeljo, ko je bila nejevolja nad prenatrpanim parkom na višku.

Biddle pravi, naj bi se dotok črncev v Detroit ter v druga večja industrijska središča dočela ustavil. Dalje tudi priporoča, da predsednik imenuje odbor, ki bo skrbel, da se bo uvedla vzgojna narodna kampanja za razširjenje plemenskega razumevanja in strpnosti.

Biddle pravi, naj bi se dotok črncev v Detroit ter v druga večja industrijska središča dočela ustavil. Dalje tudi priporoča, da predsednik imenuje odbor, ki bo skrbel, da se bo uvedla vzgojna narodna kampanja za razširjenje plemenskega razumevanja in strpnosti.

Italijanski socijalisti apelirali na delavce naj zastavkajo

Bern, 8. avg. — Kakor se glasi poročilo, ki je dospelo semkaj iz Chiassa, je socialistična stranka v Italiji izdala apel na delavce, kmete ter intelektualce srednjega sloja, da se združijo in okličejo splošno stavko v Italiji, ter s tem prisilijo vlado, da izstopi iz vojne.

Stranka pravi, da mora ljudstvo odpraviti monarhijo in kakor piše švicarski list "Volksrecht", je bila resolucija socialistične stranke tiskana v socialističnem listu. Poleg apela za splošno stavko, je resolucija ostro obsodila premiera Bodoglija, katerega je obdolžila, da skriva za militarističnimi simboli vse organe fašističnega diktatorstva, ki je sedaj celo močnejše, kot je bilo prej.

Resolucija, ki vsebuje osem točk, je bila dostavljena po tajnih in zanesljivih virih, piše omenjeni švicarski list. V točkah je navedeno, da je strmo glavljenje Mussolinija pri pisovanju v veliki meri ljudski nejevolji nad diktatorstvom in vojno. Dalje resolucija trdi, da je Badoglijeva vlada fašizem brez Mussolinija — socialistična stranka je zato v opoziciji proti novemu režimu, kakor je bila proti Mussolinijevemu.

V resoluciji je rečeno, da fašistična italijanska monarhija ne zasluži drugega, kot brez pogojno predajo ali kapitulacijo — nato resolucija apelira na demokratične zaveznike sile, naj pri mirovni konferenci bazirajo vsa pogajanja na Atlantski izjavi.

Italijanskemu delavstvu in kmečkemu prebivalstvu kakor tudi intelektualcem srednjega sloja resolucija navaja, da stoje pred zgodovinsko nalogo, da se zopet vzpostavi politično svobodo in demokratično republiko — splošna stavka, bi pomagala izvozovati te objektivne za ljudstvo.

RUSI SE BORE TUDI V GRČIJI

Iz Jeruzalema poroča AP 5. avgusta, da so v mesto prispele vesti, ki poročajo, da se ruski vojni ujetniki, katere so grški partizani osvobodili iz nemškega ujetništva bore rano ob rami z grškimi patrioti v Epiru, v Tesaliji, v centralni Grčiji in v zapadni Macedoniji.

Te ruske vojske so Nemci zajeli na vzhodni fronti, a grški guerilci so jih osvobodili, ko so ustavili vlak s 15 vagoni ruskih ujetnikov. Namenjeni so bili na grško obalo, da tam pomagajo pri zidanju utrdb.

— Jugoslav Information Center

Smrt gen. Stojanovića

JIC, New York: — Prejeli smo poročilo iz domovine, da je dne 25. junija umrl v Beogradu bivši vojni minister Dragomir Stojanović.

nijo, da se tega zavedajo tudi Churchill, Roosevelt in Stalin, kajti sedaj je tukaj čas, ki zahteva hitrih odločitev in takojšnje akcije.

TAJNA MISLJA ITALIJANSKEGA LETALA

Iz Lizbone je prišlo poročilo, da je tamkaj pristalo misteriozno italijansko letalo, ki je prineslo zapечатen ovitek za italijansko legacijo v Lizboni. Letalo se je ustavilo samo tako dolgo, da je dobilo kuriva za nazaj, ter je v manj kot dveh urah časa po prihodu že zapustilo letališče ter letelo proti Rimu.

V letalu sta bila tudi dva irska duhovnika, ki sta reporterjem dejala, da bo morala Italija kmalu prositi za mir. Nihče ni pojasnil kakšna je bila mislija duhovnov in zakaj sta se sploh nahajala na italijanskem letalu.

Istočasno so dospela iz Stockholma radijska poročila, da se širijo na Švedskem govornice o dogovorih za mir med Rusijo in Finsko; ter da nameravajo Nemci izprazniti Norveško in Dansko v važnih predelih.

List "Aftontidningen" v Stockholmu piše, da je tri dni po padcu Mussolinija polkonal Hitler k sebi na konferenco vse svoje luterske satelitske predstavnike, da jih spodbudi za "skupno novo akcijo na jugu in v zapadu." Vsi razen dveh so njegovo vabilo odklonili.

Dva, ki sta bila pripravljena sodelovati v "novi akciji", sta bila Antonesen, iz Rumunije in premier Quisling iz Norveške. . . . ker pa sta bila edina, ki sta prišla na konferenco, je Hitler "konferenco" odložil za poznejši čas.

Srečna človeka!

Staten Island, N. Y. — Agentje FBI so odkrili v takozvanem Meierjevem kotu Staten Islanda dva brata, ki nista prav nič vedela, da je v teku najkrvavejša vojna, ter da bi se morala tudi ona dva registrirati za vojno službovanje. Brata sta Antonio in Donald Malango, prvi star 48 let, drugi pa 41. FBI je šla za njima zato, ker nista bila registrirana. Ona dva sta dejala, da nista o vsej stvari prav nič vedela. Živita namreč na samostojnem kosu zemlje, katero obdelujeta. Redita tudi kozo, katere jima daje mleko. Med ljudi gresta redkokdaj in še takrat samo po kakem nujnem opravku. Oba sta obljubila, da se bodeda takoj registrirala, če je že tako, da je spet vojna na svetu. Agentje ju niso aretirali, ker so dejali, da je njuna izolacija sama na sebi potrdilo, da sta govorila resnico, ko sta dejala, da nista vesta za vojno.

ALI VESTE?

Vi lahko začenjate kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

PREGANJANJE DR. MAČEKA

London. — Evening Standard prinaša v svoji številki od 19. junija članek z naslovom "V Zagrebu govore topovi". V tem članku piše londonski list, da je Himmler ukazal odvesti dr. Mačeka iz domačega zapora v nemško koncentracijsko taborišče in navaja za to naslednje štiri razloge:

1. Dr. Maček se je zameril Nemeom, ker je trmoglavo odklanjal sodelovanje z njimi in Pavelićem.
2. Nemci žele obdržati v svojih rokah ugledne politične osebnosti, da bi jim služile kot talci.
3. Nemci se boje hrvaških kmetov, ki so ostali zvesti dr. Mačeku.

—JIC.

"Glas Naroda" prihaja v Moskvo

Od Vseslovanskega odbora v Moskvi smo prejeli naslednji radiogram:

"Lepa hvala za številke vašega lista. Prosim, pošiljajte ga še dalje redno. Sporočite, kako uporabljate našo snov. Sporočite, kaj vas najbolj zanima. Pozdrav! — Izvrševalni tajnik Vseslovanskega odbora: Vladimir Osminin."

Razmere v Beogradu

JIC. v New Yorku poroča, da je vojno ministerstvo prejelo naslednje podatke iz domovine: "Razmere so strahovite. Mnogo ljudi bi najraje pobegnili v gozdove, ker je to edina pot, da se rešijo množičnega streljanja. — Nemci so v Jajincih pri Beogradu že ubili 100.000 žrtev. Ustreljena sta najbrže tudi dr. Milorad Djordjević, direktor beograjske zadruge in polkovnik Žujević. V Beogradu vlada strašna draginja. Tudi cene onih maloštevilnih stvari, katere je še mogoče najti na črni borzi, stalno naraščajo."

Zdr. države poklicale domov poslanika v Argentini

Washington. — Državni tajnik Hull je obelodanil vest, da je bil poklican domov na posvetovanje naš poslanik v Argentini, Norman Armour. Poročila iz Argentine navajajo, da je vzrok poslanikovega odhoda v Washington to, ker Ramierzova vlada ni pretrgala stikov z osiškem.

Ali je bil to namig?

Urad za vojne informacije je dejal, da je rimski radio oni večer oddajal Beethovenovo Peto simfonijo, pod vodstvom Toscaninija. Toscanini je moral iz Italije, ker je bil nasproten fašizmu — zdaj pa so igrali njegove rekorde simfonije, katere se pridne signalom zmage, katerega so osvojili zavezniški in ki je zdaj poznan po vsem svetu kot znamenje zavezniške končne zmage. Morda bi se Rim le rad pridružil tej zavezniški zmagi.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignaz Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.
ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETET LETO \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

AKO PADE HITLER ...

Najbolj zanimivo pri poročilu, da je bil Hitler potisnjen na stran in da imajo prvo besedo v Nemčiji feldmaršal Goering, feldmaršal Keitel in veliki admiral Doenitz, je to, da je to poročilo prišlo iz nemških virov. Berlinski cenzor je s svojimi skrajnimi prizanesel vest, da so bile feldmaršalu Goeringu izročene "oblasti velikanskega obsega." In nemški predstavnik v Madridu je k temu poročilu še dodal, da je pravi vladar Nemčije triumvirat Goering-Keitel-Doenitz, Hitler pa ostane samo še kot okrasek in le po imenu feldmaršal nemškega naroda.

To je razumljivo, kajti domača fronta bi se kaj kmalu zrušila, ako bi nemškemu narodu, zlasti nemški mladini, bilo sporočeno, da je bil feldmaršal strinoglavljen s svojega nacijskega prestola.

Ako je resnica, da so bile Hitlerju odvzete diktatorske pravice, tedaj pruski militaristi, ki so pravzaprav napravili Hitlerja, ne bodo prav nič pomišljali, da ga zvrnejo v jarek, kadar ne bo več mogel služiti njihovim namenom.

Hitlerju je bila mogoče odvzeta najvišja oblast zlasti v vrhovnem poveljstvu, ker je stotisoče vojakov pošiljal v gotovo smrt in sedaj doživlja poraz za porazom. Mogoče pa ima še vedno isto oblast, kot jo je imel doslej in jo bo še lahko imel tedne, še mesece. Vsak čas more Hitler popolnoma pasti, kot je padel Mussolini, lahko je ubit, ali pa zaprt, toda nemški narod in ostali svet o tem ne bo zvedel, dokler se ne bo novemu oblastniku zdelo primerno, da to oznanj.

Poročilo o prikrašjanju Hitlerjeve oblasti ni uradno, vendar pa je uradni Berlin in berlinski cenzor dovolil poročilo spustiti v svet. Zakaj? To so običajne tipke nemške vlade, da se prepriča, kako bo nemški narod ali pa vnanji svet sprejel sporočilo, o spremembi v nemški vladi, ki je že bila ali pa še bo izvršena kdaj v bližnji bodočnosti.

Ker je bil na prvo mesto postavljen feldmaršal Goering, pomeni, da so oni, ki imajo v nemški vladi prvo besedo, prepričani, da saj za sedaj morajo ostati na krmilu generali. Nikdo pa ne bo pri volji skupno s Hitlerjem ali pa po Hitlerjevi smrti hotel prevzeti odgovornosti za zločine, ki jih je napravil Hitler in njegova nacijska stranka.

Kadar se bo zgodilo, da bodo v resnici generali vzeli Hitlerju najvišjo oblast v Nemčiji iz rok, tedaj bodo skušali doseči mir. Da je izključeno, da bi v vojni zmaga Nemčija, je jasno. Generali morajo samo še upati, da bodo boj zavlačevali in da do odločilne in končne bitke in zmage ne bo prišlo in se bodo zanašali, da se bodo končno tudi zavezniški razvojnili in bo Nemčija dobila kake ugodnejše mirovne pogoje, kot pa brezpogojno predajo.

Ako nemški voditelji računajo na kompromisni mir, tedaj ni dovolj, da odstranijo Hitlerja kot črno ovco, temveč bodo morali tudi na bojnem polju pokazati kaj več uspehov, kar pa jim najbrže ne bo mogoče, kajti zavezniški kažejo na vseh frontah veliko premoč nad osiškimi armadami.

Nemški generali bi mogli vojno nadaljevati vse drugače, kakor pa jo je vodilo Hitlerjevo "navdihnenje." Saj so se vse svoje življenje učili strategije in je vojna stroka njihov življenjski poklic. Generali bi se tudi mogli umakniti iz Rusije, česar trmoglavni Hitler nikakor ni hotel storiti, in sicer iz dveh razlogov: prvič bi skrhili svojo fronto, ki bi jo mogli lažje braniti, drugič pa, da bi tem lažje kupili mir od Stalina.

Vsled velikih ruskih zmag in zmag v Afriki in Siciliji je za Nemčijo nastala kar najbolj kritična doba in razblinilo se je upanje nemških militaristov, da bi zavladali svetu. Vsled tega se bo nemška vlada, pa naj bo katerakoli, posluževali vseh zvišaj, da doseže mir brez odločilne zavezniške zmage.

Vendar pa še vedno velja: Brezpogojna predaja!

Zanimiv film

V velikem Loew's Criterion gledališču na 45. St. in Broadway v New Yorku, se sedaj proizvaja zelo zanimiv film po imenu "Her's to Hold", v katerem nastopata kot glavna igralca Deanna Durbin in Joseph Cotten. Kakor so se kri-

tiki izrazili, je to eden najbolj zanimivi film v katerih je dosedaj nastopila priljubljena filmska zvezda. Miss Durbin poje med drugimi pesmimi sledeče: "Begin the Beguine" in "Say a Prayer for the Boys Over There." Vsakdo, ki si želi zabavnega večera naj bi si ta krasni film ogledal.

VESTE KOMU POMAGATE ...

AKO PRISPEVATE ZA U. S. O.

GOVOR Dr. MIHA KREKA

27. JUNIJA 1943

(JIC.) — Vidov dan, dan vaških in slovenskih junakov spomina največje tragedije in mučnikov, skupna manifestacija, strašen dan, ki mu je tacija vseh nas za Srbe, vseh sledila 500 letna sužnjost.

Vidov dan, dan bolečine, ki vence in za vse ono, kar smo v jo je Srbstvo iz roda v rod po svoji narodni zgodovini vrednega ustvarili za velike in trajne cilje.

Vidov dan, dan spomina na vse mrtve junake in vojske, ki so za srbstvo padli na Kosovu, na vse tiste, ki so 400 let s svojo krvjo zalivali ogenj svojih, večni ogenj življenja, ki upa in ljubi in veruje v poslanstvo svojega imena.

Srbski narod je veroval in upal in v največji bolečini svojega ponižanja prepeval pesmi svoje vere, opeval Kosovo, kosovski junake, Majko Jugovirjevo, kosovski devojko, izpel je svoje bolečine in prisilil svoje srce, da je vžgalo novo iskro upanja! Pesmi in povesi so ožarele krvavi Vidov dan in mi dale v zgodovini čisto podobo narodnega praznika, ki se nanj narod ozira, kot v mejnik zgodovine, kot simbol preloma v svojem življenju, kot zgled in opomin.

Tako je postal Vidov dan trajna luč; ne le luč na grobovih bratov Jugovirjevih, ampak večna luč srbske slave. Ob tej luči se je srbski narod vsako leto spomnil vrednosti svojih dedov in sinov, dragocenosti njihovih žrtev in svetosti vzorov, ki so jih vodili kadar je bilo treba pozabiti nase in vse, kar je malega in hitro minljivega za velike cilje, ki v bodočnost obračajo oči in vžigajo srce in duha. Tak Vidov dan je postal pesem vstajenja in osvobodjenja, pesem srbskega ponosa in slave, psalm narodnega poveljanja.

Tam iz srca Balkana, Kosovega polja, iz srede razvalin vsega pred-Otomanskega sveta, je ta luč razmetala svoje žarke po dolinah Povardarja in Podonavja, pohitela na grebene balkanskih skal in gora do valov Jadranskega morja in do Triglavu.

Tam v krasni Dalmaciji, kjer se križajo najiskrenejše lepote narave, je tudi kosovski tragedija in Vidovdanska alegorija dobila svojo najdostopnejšo oblikovanje, ko se je srečala z žarko željo vsega slovanskega juga, da bo Vidovdan skupen praznik vseh naših sre, skupna slovesnost vseh srbskih, hr-

IV Jugoslaviji je Vidov dan naš državni praznik, ki smo ga v svojih zmotah in nevednostih mnogokrat razumevali napačno ali njegove trajne in globoke vrednosti nismo mogli niti zmanjšati, niti zasenčiti.

Skozi dvajset let se je v neupolnih dušah naših otrok po solah in domovih užigala luč Vidovega dne, luč občudovanja kosovskih junakov in vseh onih, ki so od Vidovega dne dalje bili glasniki svobode. Srbov, Hrvatov in Slovencev po drunatični poti naše zgodovine do rojstva in ustvaritve jugoslovanske države. Dvajset in več rodov nosi v svojih sreih od Triglavu do Kosovega polja neprekinjeno skupno čustvo in svojemu življenju, kot zgled in opomin.

Vidovi dnevi v tej novi vojni so prvič našli vse Jugoslovane v skupni in strašni tragediji. Kosovskim in vsem nekdanjim žrtvam se pridružuje jo novi grobovi po dolinah ob Savi, Dravi, Donavi, Moravi, ob Jadranskem morju. Novi grobovi, nove žrtve, novi junaki iste misli! Svoboda vseh Jugoslovancev, borba za svobodno in častno mesto v družbi narodov.

Naj bo letošnji Vidov dan, ki ga bodo Slovenci praznovali v skritem a svetlem kotu svojih domov, praznik vseh, ki so padli, umrli in trpeli za Jugoslavijo! Naj bo naša združevalna misel, naj bo opomin, da samo združeni in povezani v trdno bratstvo nekaj zmoremo! Naj bo vir trdnega prepričanja, da se epopeja Vidovega dne iz nesreče vije v srečo, vse dotle, dokler smo mi njeni vstrajni in navdušeni glasniki in borci!

Vstrajnost — brezobzirna vstrajnost za velikim narodnim ciljem, to je po mojem mnenju, osnovni in najvažnejši nauk Vidovega dne. Samo tako se dosega veliki cilji, samo tako se vse malenkosti življenja in razvoja narodov povežejo v trdno sklenjen mozaik, ki blešči v neštetih barvah a daje skupno podobo, ki je bogatej-

ULJUDNO VAS VABIMO NA

PICNIC

ki ga priredi

Slovensko Pevsko in Dramatično Društvo
"DOMOVINA"

V ZNANEM "DEE OLD HOMESTEAD" PARKU
62-06 Fresh Pond Road, blizu Metropolitan Ave.
Ridgewood, Brooklyn, New York

V NEDELJO, DNE 15. AVGUSTA
ZAČETEK OB 3. URI POPOLDNE

Na vsporedu je: PETJE, GODBA, itd.

Za mrzlo pijačo bo preskrbljeno ter
tudi nekaj za prigrizek.

Vstopnina 30 centov

En del čistega dobička bo porabljen za nadaljevanje pošiljatev daril slovenskim vojakom iz New Yorka in okolice

ZA OBILEN POSET SE PRIPOROČA —

"DOMOVINA"

PICNIC SE VRŠI OB VSAKEM VREMENU

SONART REKORDI

Lepe Melodije
St. 4571 — Na Marjancu, polka
Kje so moje rožice
Marška pegla — polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. 4575 — Tereznica polka
Na planinah — valček
Jerry Koprivsek in orkester
Za tor. cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSICH,
Inc., 463 W. 42nd St., New York

ša in lepša, čim bolj se odavita vsak odtenek in vsak vložek zase, in čim starejša je.

V sedanje naše gorje pada misel in zgodovina Vidovega dne kot preizkušena tolažba, ki daje trdno podstavo našemu delu in izhodu iz trenutnih nesreč, delu za novo povečano in srečnejšo Jugoslavijo!

KAKO ČLOVEK ZASPI

Spanje in sanje spadata med skrivnosti, ki jim znanost ne more doživeti. Težave so navadno v tem, da opazovalec ne more vedeti, kaj sploh človek v sanjah preživlja, na drugi strani pa človek po prebujanju ne more prav povedati, kaj se mu je sanjalo. Tako se opazovanje omejuje samo na lastna doživljanja. Učenjak proučuje lastne sanje in jih primerja s sanjami drugih ljudi.

Nevrolog neke ameriške univerze je predložil nedavno javnosti uspehe svojega dolgega proučevanja spanja in sanj. Zanimivo je vprašanje, kako človek prav za prav zaspi, kakšen je ta čudni prehod iz zavesti v nezavest spanja. To vprašanje je skušal ameriški učenjak pojasniti s pomočjo lastnih doživljanj, in izkušaj ne katerih svojih študentov. Človek zaspi v petih etapah. V prvi delujejo misli še zelo živo in se ukvarjajo večino s dogodki dneva, ki ga prehite naše misli v nekakšnem skrajšanem in zgoščenem filmu. Logika deluje še povsem jasno. V drugi etapi se misli izpremeje v podobe in predstave, ki so še nekam jasne, ki pa vedno bolj obledujejo. V tem štadiju nastane fantazija umetniško navdahnjenih ljudi najbolj aktivna. V tretji etapi človek že podleže moči sna, logika povsem odpove. Človek zvokov in glasov ne razločuje več dobro, odnosno jih zamenjava. Četrta etapa je dokaj neprijetna. Človeku se, vemo zdi, da pada skozi okno ali iz visokega stolpa in naenkrat se ustavi. Včasih se ustraši take močno, da se znova zdrami. Šele po tej četrti etapi človek trdno zaspi. Normalno prebujanje gre nasprotno pot, tudi po etapah.

KUPITE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

SPOMINSKA PLOŠČA ZA NAŠE VOJAKE

Newyorški Slovenci bomo 19. septembra praznovali v Slovenskem domu v Brooklynu odkritje Spominske plošče, na kateri so imena slovenskih fantov, mož in deklet iz tega okrožja, ki so v službi naših vojnih sil.

Rojak Charles Majdič je izdelal ploščo ali tablo in Združena slovenska društva v New Yorku so imenovala poseben odbor, katerega ima v oskrbi vse kar je v zvezi s to stvarjo. Organizacija Zdr. društev je tudi krila stroške za črke in druge manjše stroške, ki smo jih imeli dosedaj s ploščo. Rojak Majdič ni za svoje delo nič računal in vsak, kdor bo videl tablo, bo moral priznati, da je napravil prvovrstno delo, ki ga je moral stati dokaj truda in tudi denarja, ker lesa in drugih pritiskov za take stvari se pač ne dobi zastonj.

Tajnica odbora za Spominsko ploščo je naša marljiva in zmožna mladenka, Hedy Pellich, ki vedno veliko pomaga pri naših stvareh. Ona bo te dni razposlala društvom posebne Vprašalne pole, katere naj se razdeli ljudem, ki imajo svoje pri vojakih. Katerokoli društvo bi želelo dobiti več takih pol, naj vpraša za nadaljne pole tajnico, katere naslov je označen na vsaki poli.

Odbor je sklenil, da se skuša dobiti potrebne podatke o vseh onih naših fantih, možeh in dekletih, ki služijo v armadi Združenih držav, da se bo tako moglo sestaviti Spominsko knjigo, katere bo znano s Spominsko ploščo ostala v naslednji, kot zgodovinski spomin na te vojne dni, ko smo tudi Slovenci doprinesli svoj poln delež k vojnemu naporu naše nove domovine.

Iz tega razloga je potrebno, da vsako navede kolikor mogoče pravilno vse podatke in posebno se naj gleda na to, da se zabeleži rojstni kraj staršev — povejte ime kraja (mesta, trga ali vasi) v Sloveniji, odkoder prihajate. Ni dovolj, če se zapiše Slovenija, označiti je treba kraj rojstva natančno, ker drugače vseeno ni jasno odkod kdo prihaja. Nekateri označijo kot kraj rojstva staro Avstrijo — to ni pravilno, ker Avstrija je bila zgolj oblika vladne oblasti, a različni narodi, ki so bili pod oblastjo stare Avstrije, niso bili Avstrijci, ampak Slovenci, Čehi, Hrvati, Poljaki, Avstrijski Nemci, itd. Člani teh narodov ali narodnosti so bili torej rojeni v svojih deželah, katere so pripadale Avstriji. Slovenci so torej bili doma na Sloven-

skem (Kranjskem, Štajerskem, Koroskem, v Prekmurju in pa Primorskem, Tisti, ki so živeli morda kod drugod v stari Avstriji, seveda morajo navesti kraj, kjer je bil njihov dom ali rojstni kraj.

Toliko omenjam o tem zato, da bodo šli rojaki odboru za Spominsko ploščo na roko s tem, da bodo podali kolikor mogoče točne podatke, ko bodo izpolnjevali pole, ki smo jih dali nalašč zato tiskati.

Na dan odkritja plošče bomo podali občinstvu natančnejše podrobnosti o celi stvari. In prepričani smo, da bo Slovenski dom na ta dan pričal najizrazitejšemu izrazu naše ljubezni in simpatije do onih naših bratov in sester, ki so odšli v prve linije obrambe domovine — mi smo na domači fronti in nam zato pristojna, da se poklonimo onim, od katerih se brezdvoma marsikateri morda niti ne bo več vrnil med nas.

Na slovenske starše, sorodnike in prijatelje naših vojakov v newyorškem okrožju se torej ponovno obračamo s prošnjo, da pošljejo odboru Združenih društev imena vojakov.

Naslov tajnice odbora za Spominsko ploščo je sledeči: Miss Hedy Pellich, 1711 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki, ki pripadajo našim društvom ali skupinam v New Yorku ozir. Brooklynu, živijo za morda v New Jersey ali kje drugje v tem okrožju, lahko tudi pošljejo imena svojih fantov ali mož ter deklet, da se jih uvrsti v Spominsko ploščo ter pozneje v Spominsko knjigo.

Naš list ima na razpolago nekaj Vprašalnih pol za slučaj, da kdo vpraša zanje pri nas.

SOLA

Počitnice se naglo pomicajo h kraju in tako bo treba misliti kmalu na zopetno otvoritev slovenske Sole. — Sola ima sedaj čez sto dolarjev gotovine in obenem je sama krila vse stroške obeh priredb, ter darovala \$16.74 za slovenske vojsne ujetnike. Nekateri otroci pomagali zaviti zavoje za naše ujetnike in njih imena so bila napisana zavoje. Združena slovenska društva so darovala v isti namen \$30. dolarjev in tako je bil torej skupen dar poslan v imenu Sole in Združenih društev, ker sola itak spada pod okrilje istih.

Ker ne vemo kako bo z učiteljskimi močmi za prihodnje šolsko leto, po potrebo začetkom septembra sklicati sejo staršev, šolarjev in učiteljev, da se o stvari kaj porazgovorimo. Otroke, ki so pokazali tako lepe sposobnosti in dobro volje, je treba, na kak način držati skupaj, pa če se bomo tudi samo vadili za igre, petje in slične stvari, ker to je končno jezikovna praksa. Upamo pa, da bo mogoče enkrat edenški pouk, kot lani.

RABIMO ŠIVALKE

na moške klobuke, dolga sezija. Vsaka dobi ene vrste kito in block za celo sezono. Najvišja plača.

Good Value Hat & Cape Company, Inc.,
19 West 4th Street
New York City
(8-5 to 11)

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special znani profesor na Stevens
Institute of Technology v angleščini
George W. Barnwell

Podlago za mehanično znanje si morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popisuje in v slikah prikazuje temeljna dela mehanika. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik. Pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodje in merila, načrte (blue prints), 1000 slik in risb, 576 str.

Cena \$1.98

Ne gleda na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. **NAROČITE JO DANES!**

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

